

TURKEY RIGHTS MONITOR

Uitgave 123 | 24-30 oktober 2022

(De links naar bijbehorende bronnen zijn te vinden op de Engelstalige versie.)

WILLEKEURIGE DETENTIE EN ARRESTATIE

In de loop van de week hebben openbare aanklagers de detentie van ten minste 34 personen bevolen wegens vermeende banden met de Gülen-beweging. In oktober 2020 werd in een advies van de VN-werkgroep inzake willekeurige detentie (WGAD) gesteld dat het op grote schaal of systematisch opsluiten van personen die banden zouden hebben met de groep, kan neerkomen op misdaden tegen de menselijkheid. Solidarity with OTHERS heeft een gedetailleerde database samengesteld om de aan Gülen gelinkte massale detenties sinds een mislukte staatsgreep in juli 2016 te monitoren.

26 oktober: Het Forensisch Medisch Instituut bracht een rapport uit waarin de gevangene Koerdische politicus Aysel Tuğluk ongeschikt werd bevonden om in de gevangenis te blijven. Tuğluk werd op 27 oktober vrijgelaten. Ze lijdt aan dementie en rechtengroeperingen vragen al lange tijd om haar vrijlating.

GEDWONGEN VERDWIJNINGEN

Er is deze week geen nieuws naar buiten gekomen over Yusuf Bilge Tunç, een voormalige werknemer uit de publieke sector die tijdens de noodtoestand van 2016-2018 bij wetsdecreet uit zijn baan is ontslagen en die op 6 augustus 2019 als vermist is opgegeven. Hij is een van de laatste personen in een reeks van vermoedelijke gedwongen verdwijningen van regeringscritici sinds 2016.

28 oktober: Het Constitutioneel Hof verwierp een verzoek over Özgür Kaya, een voormalige leraar die in februari 2019 in Ankara verdween en zes maanden later zichtbaar verzwakt en vermoeid weer opdook op het hoofdbureau van de politie in Ankara, ondanks bewijsmateriaal en rapporten die wijzen op een geval van gedwongen verdwijning. De rechtbank verwierp de klacht omdat Kaya een aanvraag die namens hem door zijn familieleden was ingediend bij het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) had ingetrokken.

VRIJHEID VAN VERGADERING EN VERENIGING

24 oktober: De politie in Istanbul greep in bij een arbeidersprotest en hield één persoon aan.

26 oktober: De politie in Istanbul greep in bij een protest tegen de detentie van prominent mensenrechtenverdediger Şebnem Korur Fincancı, waarbij 62 mensen kort werden aangehouden.

27 oktober: Het kantoor van de gouverneur van Mersin verbood een NGO-evenement voor solidariteit met familieleden van gevangenen.

27 oktober: Een rechtbank in Antalya sprak 48 vakbondsactivisten vrij die terechtstonden voor het organiseren van een demonstratie.

28 oktober: Aanklagers in Ankara eisten het ontslag en de vervanging van het bestuur van de Turkse Medische Vereniging (TTB), nadat voorzitter Şebnem Korur Fincancı was gearresteerd omdat hij had aangedrongen op een onderzoek naar het vermeende gebruik van chemische wapens door het leger in Noord-Irak.

28 oktober: De politie in Istanbul greep in bij een protestwake voor zieke gevangenen en hield de activisten Fince Akman en Cemile Çiftçi aan.

VRIJHEID VAN MENINGSUITING EN MEDIA

24 oktober: De politie in Istanbul hield Mika Can Raun aan omdat hij op sociale media een video had geplaatst waarin hij een Turks bankbiljet in het toilet gooide. Raun wordt beschuldigd van het denigreren van een teken van staatssoevereiniteit en hij werd onder gerechtelijk toezicht vrijgelaten nadat hij voor de rechter was verschenen.

24 oktober: Openbare aanklagers in İzmir starten een onderzoek naar advocate Aryen Turan naar aanleiding van een toespraak die zij hield tijdens een bijeenkomst van de orde van advocaten waarin zij beschuldigingen naar voren bracht dat het Turkse leger chemische wapens zou hebben gebruikt in Noord-Irak.

25 oktober: De politie heeft in verschillende provincies huisinvallen gedaan en 12 journalisten aangehouden die werken voor de pro-Koerdische nieuwsbladen Mezopotamya en Jinnews. Negen werden op 29 oktober door een rechtbank gearresteerd, terwijl de anderen onder gerechtelijk toezicht of onder huisarrest werden vrijgelaten.

25 oktober: Een rechtbank in Istanbul veroordeelde Murtaza Demir, een NGO-directeur, tot één jaar, twee maanden en 17 dagen gevangenisstraf op beschuldiging van belediging van de president op sociale media en in een column van zijn hand.

26 oktober: De politie in İstanbul hield Şebnem Korur Fincancı, het hoofd van de Turkse Medische Vereniging (TTB) en een prominente mensenrechtenverdediger, aan op beschuldiging van het verspreiden van terroristische propaganda nadat ze had opgeroepen tot een onderzoek naar het vermeende gebruik van chemische wapens door het leger tegen de Koerdische Arbeiderspartij (PKK) in Noord-Irak. Fincancı werd de volgende dag gearresteerd.

26 oktober: De politie in Istanbul mishandelde journalist Eylem Nazlier die verslag deed van een protest.

26 oktober: Een rechtbank in Aydın sprak journalist İnci Aydın vrij die terechtstond wegens een nieuwsreportage.

26 oktober: Een rechtbank in Ankara besloot het uitzendverbod van drie dagen dat vorige week door de Hoge Raad voor Radio en Televisie (RTÜK) aan de oppositie zender Tele1 was opgelegd, nietig te verklaren. De zender werd bestraft vanwege de opmerkingen van een oppositieparlementariër die kritiek had op het overheidsagentschap voor religieuze zaken (Diyanet).

27 oktober: Een rechtbank in Istanbul heeft een voorwaardelijke gevangenisstraf van twee jaar opgelegd aan verslaggever İsmail Arı voor zijn verslaggeving over vermeende onregelmatigheden bij de Turkse Rode Halve Maan.

28 oktober: De politie in İzmir houdt journalist Ümit Zileli kort vast op beschuldiging van belediging van de president.

28 oktober: De luchthavenpolitie in Istanbul houdt de Krim-Tataarse journaliste Gulsum Khalilova kort aan, naar verluidt op verzoek van Rusland.

28 oktober: De politie in İstanbul viel journalist Gülistan Dursun, Zeynep Kuray en Hayri Tunç fysiek aan die een demonstratie over zieke gevangenen buiten een gerechtsgebouw volgden. Kuray werd tijdens de interventie vastgezet.

MENSENRECHTENVERDEDIGERS

26 oktober: De politie in İstanbul hield Şebnem Korur Fincancı, het hoofd van de Turkse Medische Associatie (TTB) en een prominente mensenrechtenverdediger, aan op beschuldiging van het verspreiden van terroristische propaganda nadat zij had opgeroepen tot een onderzoek naar het vermeende gebruik van chemische wapens door het leger tegen de Koerdische Arbeiderspartij (PKK) in Noord-Irak. Fincancı werd de volgende dag gearresteerd.

ONAFHANKELIJKHEID VAN DE RECHTERLIJKE MACHT EN RECHTSSTAAT

26 oktober: Turkije staat op de 116e plaats van 140 landen in de rechtsstaatindex van het World Justice Project (WJP).

27 oktober: Rechtengroeperingen onthulden dat een aanklager in Denizli een onderzoek is gestart naar een man voor het bijwonen van de begrafenis van twee

mannen die waren beschuldigd van banden met de Gülenbeweging.

KOERDISCHE MINDERHEID

25 oktober: De politie heeft in verschillende provincies huiszoeken gedaan en 12 journalisten aangehouden die werken voor de pro-Koerdische nieuwsbladen Mezopotamya en Jinnews. Negen werden op 29 oktober door een rechtbank gearresteerd, terwijl de anderen onder gerechtelijk toezicht of onder huisarrest werden vrijgelaten.

25 oktober: De politie in Ankara sloeg Koerdische journaliste Berivan Altan in de boeien en mishandelde haar verbaal. Öznur Değer, een andere Koerdische journalist die in het kader van dezelfde operatie werd vastgehouden, werd op het hoofdbureau van politie fysiek mishandeld.

25 oktober: De bewakers van een vrouwengevangenis in Diyarbakır mishandelden de Koerdische journaliste Derya Ren die zich verzette tegen een fouillering.

26 oktober: Het Forensisch Medisch Instituut bracht een rapport uit waarin de gevangene Koerdische politicus Aysel Tuğluk ongeschikt werd bevonden om in de gevangenis te blijven. Tuğluk werd op 27 oktober vrijgelaten. Ze lijdt aan dementie en rechtingroeperingen dringen al lange tijd aan op haar vrijlating.

26 oktober: De politie in Adıyaman heeft het lokale HDP kaderlid Hüseyin Uzun aangehouden op beschuldiging van terrorisme. Uzun werd de volgende dag door een rechtbank gearresteerd.

27 oktober: De politie in Batman hield HDP-leden Barış Avşar, Muhammet Sevacı en Fikret Soysal aan op beschuldiging van terrorisme.

GEVANGENISOMSTANDIGHEDEN

27 oktober: Een gevangenis in Afyon heeft een brief van gevangene Hüsametdin Uğur aan parlementslid Ömer Faruk Gergerlioğlu in beslag genomen en Uğur een disciplinaire straf opgelegd.

VLUCHTELINGEN EN MIGRANTEN

24 oktober: Human Rights Watch (HRW) maakte bekend dat de Turkse autoriteiten tussen februari en juli 2022 willekeurig honderden Syrische vluchtelingen hebben gearresteerd, vastgehouden en gedeporteerd naar Syrië.

26 oktober: De autoriteiten lieten Mohammed Abdullah vrij, de eigenaar van een Somalisch restaurant die onlangs werd aangehouden en naar een uitzettingscentrum werd gebracht nadat hij het doelwit was van racistische intimidatie door de politie.

26 oktober: De Duitse federale politie vertelde de media dat het aantal Turkse onderdanen dat tussen januari en september 2022 in Duitsland asiel heeft aangevraagd, met 254 procent is gestegen ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar.

FOLTERING EN MISHANDELING

24 oktober: Nagehan Yüksel, een lerares die vastzit wegens vermeende banden met de Gülenbeweging, heeft in een brief aan een parlementslid bekendgemaakt dat zij door bewakers werd gefouilleerd toen zij werd overgebracht naar een gevangenis in Eskişehir. Yüksel werd ook naar een tuchtraad verwezen omdat zij het incident in een brief aan een parlementslid had vermeld.

24 oktober: Uit rapporten bleek dat de politie in İzmir een man genaamd Cebrail Gündoğdu, die in hechtenis was genomen, mishandelde.

24 oktober: De bewakers in een vrouwengevangenis in Antalya mishandelden gevangene Hatice Kaymak die vanuit een andere gevangenis was overgeplaatst.

24 oktober: De directeur van een gevangenis in Antalya mishandelde 15 gevangenen die uit andere gevangenissen waren overgeplaatst.

25 oktober: De politie in Ankara heeft de Koerdische journaliste Berivan Altan geboeid en verbaal mishandeld terwijl ze werd vastgehouden. Öznur Değer, een andere Koerdische journalist die in het kader van dezelfde operatie werd vastgehouden, werd op het hoofdbureau van politie fysiek mishandeld.

25 oktober: De bewakers van een vrouwengevangenis in Diyarbakır mishandelden de Koerdische journaliste Derya Ren die zich verzette tegen een fouillering.

25 oktober: De bewakers van een vrouwengevangenis in Istanbul mishandelden gevangenen tijdens een fouillering.

26 oktober: Soldaten in Hakkari mishandelden fysiek een 16-jarige minderjarige die ze vasthielden in een dorp. Volgens berichten weigerde een plaatselijk ziekenhuis de minderjarige een medisch rapport waarin de verwondingen van het incident werden gedocumenteerd.

26 oktober: De politie in Istanbul mishandelde journalist Eylem Nazlier die verslag deed van een protest.

27 oktober: De bewakers van een vrouwengevangenis in Istanbul hebben gevangenen fysiek mishandeld.

27 oktober: De politie in Ankara mishandelde een groep artsen die een gerechtsgebouw bezochten om de rechtszitting van Şebnem Korur Fincancı, het hoofd van de Turkse Medische Vereniging (TTB), te volgen.

27 oktober: De politie in Ankara heeft een persoon buiten een gerechtsgebouw fysiek mishandeld.

27 oktober: De politie in Batman mishandelde drie mensen die in hechtenis werden genomen.

28 oktober: De politie in Istanbul mishandelde journalist Gülistan Dursun, Zeynep Kuray en Hayri Tunç die een demonstratie over zieke gevangenen volgden buiten een gerechtsgebouw.

28 oktober: Een agent van de gemeentepolitie in Adana heeft een marskramer fysiek mishandeld. De gemeente maakte bekend dat de bij het incident betrokken agent uit zijn functie is ontheven en dat gerechtelijke stappen zijn ondernomen.

TRANSNATIONALE REPRESSIE

25 oktober: Een regeringsgezinde krant publiceerde in het geheim gemaakte foto's van Murat Çetiner, een voormalige politiechef die in ballingschap leeft in Zweden, waarbij zijn huisadres werd onthuld. Çetiner is een van de politieke dissidenten van wie Turkije uitlevering eist van de Zweedse regering in ruil voor het intrekken van zijn bezwaar tegen het NAVO-lidmaatschap van Stockholm.